

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند

سر دبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده

زیر نظر هیئت تحریریه

مسئول اجرایی: منصوره رجب‌لو

طراحی جلد: فاطمه پاشاخانو

مسئول هنری و صفحه‌آرا: پرستو قدیم‌خانی

مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۱۱۰۰

چاپ: چاپ زیبا: کیلومتر ۱۴، جاده قدیم کرج، بلوار

گلستانک، کوچه نوری، پلاک ۱۴، تلفن: ۴-۴۴۱۹۷۱۶۳

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲

تلفن: ۸۸۹۷۷۰۰۲ - ۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

نشریه‌ای درباره شناخت، مغز و رفتار

دوره سوم، تابستان (۱۳۸۸)، شماره ۱۲

هیئت تحریریه

دکتر محمدرضا باطنی

زبان‌شناس

دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا

جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر احمد جلیلی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین خانی

نویسنده و ناشر

دکتر محمدرضا زرین‌دست

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ونداد شریفی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری‌افشار

نویسنده و مترجم

دکتر اصلاان ضرابی

روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی

روان‌شناس

دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان

استاد فلسفه و ادبیات

دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر حسن عشایری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر رامین مجتبیایی

روان‌شناس و روان‌پزشک

دانشگاه جانز هاپ‌کینز

دکتر آذرخش مگری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میرسپاسی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم

نورولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر تورج نیسنوری

جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی‌پور

زبان‌شناس

دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی

فهرست:

- سخن سردبیر ۲
حیب‌الله قاسم‌زاده
- من در آینه دیگری ۷
عبدالرحمن نجل رحیم
- شکل‌گیری فرضیه نقش کلسترول و سروتونین مغز در خشونت جنس مذکر در جریان تکامل ۱۴
بیژن جهانگیری
- نقش زبان در ادراک رنگ، عدد و موسیقی ۱۹
اکرم خمسه
- رشد تکاملی اخلاق ۲۸
علی‌اکبر نجاتی‌صفا
- علایم اختلال در یک پارچگی حسی ۳۶
مهناز استکی
- ساختار روان‌شناسی ۴۴
شهرزاد دیبائیان
- آمادگی برای نقش مادری ۴۸
اکرم خمسه
- روان‌کاوی به سبک آمریکایی ۵۲
الهام اشتاد
- مصاحبه‌ای با اسکی‌نر ۵۶
شهرزاد دیبائیان
- معرفی کتاب: تفکر انتقادی در روان‌شناسی ۶۱
حسن حمیدپور

سرخ سردبیر

و زیگموند فروید. هال در ۱۵ دسامبر ۱۹۰۸ به وونت نامه نوشت و او را دعوت کرد. در این دعوت نامه، پیشنهاد ۳۰۰۰ مارک (۷۵۰ دلار) و درجه دکترا افتخاری به او داده شده بود. اما وونت با عنوان کردن سن بالای خود و دوری مسافت، دعوت هال را رد کرد. شرکت در برنامه پانصدمین سالگرد دانشگاه لایپزیگ (Leipzig)، احتمالاً بهانه دیگری بود که وونت به آن اشاره کرده بود. هال در همان روز به فروید نامه نوشت و پیشنهاد ۱۶۰۰ مارک (۴۰۰ دلار) را به او داد. فروید نیز در نامه‌ای که در ۲۹ دسامبر ۱۹۰۸ به هال نوشت، دعوت او را رد کرد. او مطرح کرد که تا اواسط ماه ژوئیه، بیمار خواهد داشت و پس از آن نیز می‌خواهد تا اول سپتامبر به استراحت بپردازد. فروید در نامه‌ای به یونگ توضیح داد که «می‌بایست دو هفته کارم را زودتر تعطیل می‌کردم، یعنی این که چند هزار کرون از دست می‌دادم.» اما یونگ بلافاصله متوجه اهمیت این دعوت شد و نوشت که این دعوت، نه تنها برای آمریکاییان اهمیت دارد، بلکه به علت انعکاسی که در اروپا خواهد داشت، مهم است. فروید در پاسخ این نامه، از این که نتوانسته این دعوت را بپذیرد، عمیقاً اظهار تأسف کرد و در عین حال، دانشگاه کلارک را اگرچه

امسال صدمین سالگرد معرفی روان‌کاوی در دانشگاه کلارک (Clark University) آمریکا است (۱۹۰۹). صد سال پیش، گرنویل استنلی هال^۱ (Granville Stanley Hall)، روان‌شناس و رییس دانشگاه کلارک، از زیگموند (زیگمونت) فروید (Sigmund Freud) و تعدادی از چهره‌های نام‌آور روان‌شناسی دعوت کرد که در بیستمین سالگرد تأسیس دانشگاه کلارک شرکت کنند و سخن‌رانی‌هایی ارائه دهند. فروید در نامه‌هایی که در این باره به کارل ابراهام (Karl Abraham) و کارل گوستاو یونگ (Carl Gustav Jung) نوشت، پس از واژه «بیستمین» علامت تعجب گذاشت! دانشگاه کلارک، تولد ده سالگی خود را نیز قبلاً جشن گرفته بود. بیستمین سالگرد، صرفاً در امتداد جشن ده سالگی، و در سطحی گسترده‌تر، صورت می‌گرفت.

این کنفرانس که گاه از آن به عنوان «کنفرانس فروید» نام برده می‌شود، در تاریخ روان‌شناسی از اهمیت خاصی برخوردار است. از طریق این کنفرانس بود که فروید، یونگ و دیگران، حرکت و گرایش روان‌کاوی را به جامعه علمی آمریکا معرفی کردند. البته در کنار این کنفرانس، کنفرانس‌های دیگری نیز در حوزه‌های ریاضیات، فیزیک و شیمی و زیست‌شناسی در جریان بود که در مجموع، سه هفته به طول می‌انجامید. کنفرانس بین‌المللی بزرگی نیز درباره چین و آسیای شرقی در شرف تکوین بود. ابتدا قرار بود که همه این کنفرانس‌ها در ژوئیه سال ۱۹۰۹ تشکیل شود.

خود شخص استنلی هال عهده‌دار هم‌آهنگی دعوت‌های بین‌المللی دو کنفرانس زیست‌شناسی و روان‌شناسی بود. در مورد کنفرانس روان‌شناسی، در درجه اول، دو چهره علمی خارجی، مدنظر او بود: ویلهلم وونت (Wilhelm Wundt)

۱. گرنویل استنلی هال (۱۹۲۴ - ۱۸۴۴) را می‌توان روان‌شناس «نخستین»‌ها دانست. نخستین روان‌شناس آمریکایی بود که درجه دکترا گرفت (از دانشگاه هاروارد، زیر نظر ویلیام جیمز)؛ نخستین روان‌شناس آمریکایی بود که به مدت دو سال، شاگردی ویلهلم وونت را کرد؛ در سال ۱۸۸۸ مجله *American Journal of Psychology* را که نخستین مجله در این زمینه بود، بنیان نهاد و خود، نخستین سردبیر این مجله بود. در سال ۱۸۹۲، او و پانزده روان‌شناس دیگر، «انجمن روان‌شناسی آمریکا» را پایه‌ریزی کردند و او نخستین رییس این انجمن بود؛ وقتی دانشگاه کلارک در سال ۱۸۸۷ به وسیله یک تاجر آمریکایی پایه‌گذاری شد و رسماً در سال ۱۸۸۹ شروع به کار کرد، استنلی هال نخستین رییس این دانشگاه بود و تا سال ۱۹۲۰ در این سمت باقی ماند. هال سهم بزرگی در رشد روان‌شناسی به عنوان یک رشته علمی در آمریکا داشت. از محورهای اصلی کارهای او روان‌شناسی رشد، نوجوانی، مسائل جنسی و تکامل می‌باشد.